

پنتا مارکر (پنتا اسکرین)

جدیدترین پروتکل غربالگری

سندرم داون

دکتر مهدی طاهری امین

تاریخچه غربالگری سندرم داون

در سال ۱۹۴۲ دکتر را روک و همکارانش دریافتند که ابتلاء جنین به NTDs باشد با لطف المافتو بروانین در سرم مادر می‌شود. بنابراین در اوخر ماهه ۲۰ میلادی افتاده‌گیری سطح المافتو بروانین در سرم مادر به عنوان دست غربالگری NTDs معرفی شد.

در سال ۱۹۸۶ امتحان شد، کاهش المافتو بروانین در جنین‌های مبتلا به سندرم داون را می‌دان به عنوان مارکری برای غربالگری مورد استفاده قرار داد. در همان سال هایز ارتباط بین سطح بالای hCG و سطح بالین استریول ازاه در حون مادر با وجود سندرم طاون متفحص گردید و در سال ۱۹۸۸ دست ارزیبل مارکر که در ان سطح المافتو بروانین، hCG و استریول ازاه حون مادر برای اینین رسیک سندرم داون، دریزومنی ۱۶ و NTDs افتاده‌گیری می‌شود، ابداع شد. نزد تحقیق این دست برای سندرم داون حدود ۷۰٪ و نزد مثبت کاذب آن ۵٪ است (۱۵٪ از تمام کسانی که دست ارزیبل مارکر برای انان انجام می‌شود جواب مثبت دریافت می‌کنند).

در سال ۱۹۹۲ دکتر نیکولائس و همکارانش ارزش افتاده‌گیری جنین بهت گردن جنین را در ارزیابی رسیک سندرم داون اثبات کردند. این یافته بر مبنای وجود ادم زیر جلدی در جنین‌های مبتلا به سندرم داون استوار بود در همان زمان داشتمدن دریافتند که مارکرهای ایوپیسیلای hCG-β PAPP-A از اندیزه‌های ارزیابی ویژگی و حساسیت قابل قبولی برای غربالگری سندرم طاون در سه ماهه اول بارداری داشتند. اینی که بر اسلس افتاده‌گیری دو مارکر ایوپیسیلای hCG-β PAPP-A از اندیزه‌های غربالگری سندرم طاون استفاده می‌شود به دست دوگاهه یا طالع مارکر موسوم بود و در صورتی که علایو بر اندیزه‌گیری مارکرهای ایوپیسیلای مارکر NT نیز افتاده‌گیری شده و در محلسبه رسیک از ان استفاده گردد، دست حاصل غربالگری اول ماهه اول حوالنه می‌شود هر دو بر واکل قادر به اینین رسیک سندرم داون، دریزومنی ۱۶ و دریزومنی ۱۲ دستند، گرچه طیج کدام قادر به غربالگری NTDs نیستند. نزد تحقیق دست طالع مارکر و غربالگری اول ماهه اول برای سندرم طاون به دریب ۷۶٪ و ۸۵٪ است.

دلانش برای یافتن مارکرهای جدید جمیع غربالگری سندرم داون اطمین یافت تا لین که در سال ۱۹۹۸ ارزش افتاده‌گیری مارکر Inhibin A در حون مادر برای ارزیابی رسیک سندرم داون اثبات گردید. با اضطره کردن این مارکر به دست ارزیبل مارکر، اینست غربالگری جدیدی موسوم به دست کواد مارکر («کوادراول مارکر») ابداع گردید. نزد تحقیق دست کواد مارکر برای سندرم داون به دریب ۷۶٪ است.

در سال ۲۰۰۲ دست اینستگردید «اینکارچه» که مشکل از مارکرهای NT و PAPP-A دست کواد مارکر برای سندرم داون دست کواد مارکر در سه ماهه دوم بود مدرغی شد. نزد تحقیق این روش برای سندرم داون حدود ۹۲٪ است در صورتی که اندیزه‌گیری INT از غربالگری اینستگردید حفظ شود دست جدید سرم اینستگردید حولقه می‌شود و نزد تحقیق این روش سندرم داون به دریب ۸۵٪ اکاهش می‌یابد.

از آغاز قرن بیست و یکم نیز الانش‌های فراوائی؛ رای یافتن سلار مارکرهای بالریش در غربالگری سندرم داون صورت پذیرفت که منجر به یافتن چند مارکر جدید و درین آن ابداع چند روش نوین برای غربالگری سندرم طاون گردید.

تاشکھس

آزمایشگاهی

Tashkhis

Azmayeshgahi

سال سبزدهم

ماه - آبان

۱۳۸۹

شماره ۶۸

البته مارکر مفروض مزبور در حال حاضر برای سندروم داون وجود ندارد، لاما مارکرهای متعددی هستند که سطح آن هادر دو جمعیت مادران دارای حینین نرم و مادران دارای حینین مبتلا به سندروم داون متفاوت است با وجودی که توزیع سطح این مارکرها در دو جمعیت سالم و مبتلا بایکدیگر همپوشانی دارد.

به عنوان مثال تصویر شماره دو توزیع مارکر AFP در دو جمعیت مادران دارای حینین نرم و مادران دارای حینین مبتلا به سندروم داون را نشان می‌دهد همان‌گونه که مثله‌دهم می‌شود توزیع سطح این مارکر در جمعیت مبتلا کمتر از جمعیت نرم‌الاست. این مارکر به تنهایی مارکر منتبی برای غربالگری سندروم داون نیست، بدین دلیل که توزیع سطح آن در دو جمعیت نرم‌ال و مبتلا، همپوشانی زیادی دارد. این بدان معنی است که سطح AFP در بسیاری از موارد، در دو جمعیت نرم‌ال و مبتلاه نفاوت معنلاری ندارد و تنها در صوری که سطح آن بسیار زیاد و با سیار کم باشد می‌تواند دو جمعیت را با ترخ تشخیص قابل قبولی از یکدیگر جدا کرد. این همپوشانی همچنین باعث برخورد موارد مثبت کلید و منفی کادب هنگام فضایت در مورد وجود یا عدم وجود سندروم داون بر اساس سطح مارکر نیز می‌شود.

در مورد AFP هر چه مقادیر بیشتری به عنوان سطح نفکیک کننده، ملاک فضایت فرار گیرد، باعث برخورد مثبت کلید بیشتر و همچنین ترخ تشخیص بیشتر سندروم داون می‌شود و هر چه مقادیر کمتری به عنوان سطح نفکیک کننده ملاک فضایت فرار گیرد سبب برخورد مثبت کلید کمتر و نیز ترخ تشخیص کمتر می‌شود.

در صوری که سطحی از AFP به عنوان سطح نفکیک

کننده ملاک فرار گیرد که در آن سطح موارد مثبت کلید ۰/۵٪ باشد، ترخ تشخیص AFP برای سندروم داون تنها حدود ۴/۴٪ خواهد بود.

بر این مبنای پرونکل‌های غربالگری سندروم داون همواره نلاش بر آن بوده است تا از ترکیب مارکرها استفاده شود. هنگام قضاوت پر سرو وجود یا عدم وجود یک اختلال در پرونکل‌های غربالگری، هر چه از مارکرهای پیشتری استفاده شود (مشروط پر این که شرایطیک مارکر منتبی را داشته باشند) ترخ تشخیص تست افزایش می‌یابد به همین دلیل ترخ تشخیص نریپل مارکر نسبت به AFP بیشتر بوده و به همین دلیل نیز ترخ تشخیص کواد مارکر نسبت به نریپل مارکر بیشتر است.

ویرگی‌های یک مارکر مناسب برای غربالگری

لسن غربالگری بر لذازه‌گیری مارکرهای استوار است که اولاً یا وجود یک اختلال در جمعیت مورد مطالعه مرتبط باشند و ثالثاً سطح آن هادر جمعیت نرم‌ال و غربالگری متفاوت باشد بررسی مارکرهای غربالگری از لاماباید بالتجام آزمایش نوام باشد به عنوان مثال سن مادر که در گذشته به عنوان یک مارکر برای غربالگری سندروم داون به کار می‌رفت به خودی خود و بدون نیاز به تجمیع آزمایش، دو گروه پرخطر و کم‌خطر را از یکدیگر جدا کرد، گرچه این مارکر ترخ تشخیص لذکی برای سندروم داون داشت (۰/۲٪) به دلیل این که ۷۸٪ از حینین‌های مبتلا به سندروم داون از مادران زیر ۳۵ سال متولد می‌شوند.

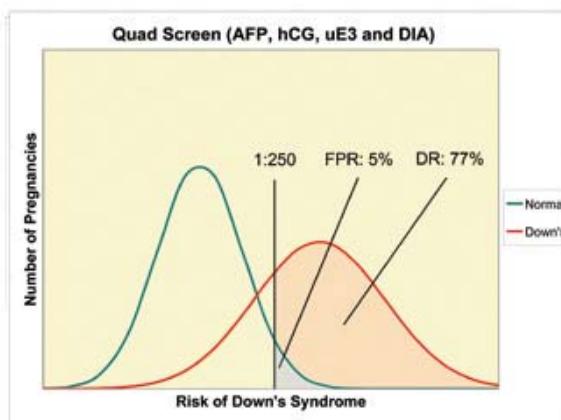
زمانی یک مارکر، مارکر غربالگری مناسب اطلاق می‌شود که دارای دو ویرگی لاصای زیر باشد:

(۱) میزان آن در دو جمعیت نرم‌ال و غیر نرم‌ال متفاوت باشد (در این حاسطه سرمی مارکر در مادران دارای حینین نرم‌ال و مادران دارای حینین مبتلا به سندروم داون).

(۲) بتولید با دقت زیاد، در سطح گستره و با هزینه قابل قبول (مناسب لذازه‌گیری شود).

به عبارت دیگر کارآمد و مفروض به صرفه باشد هر چه سطح یک مارکر در دو جمعیت نرم‌ال و غیر نرم‌ال اختلاف بیشتری داشته باشد، مارکر کارآمدتری محسوب می‌شود.

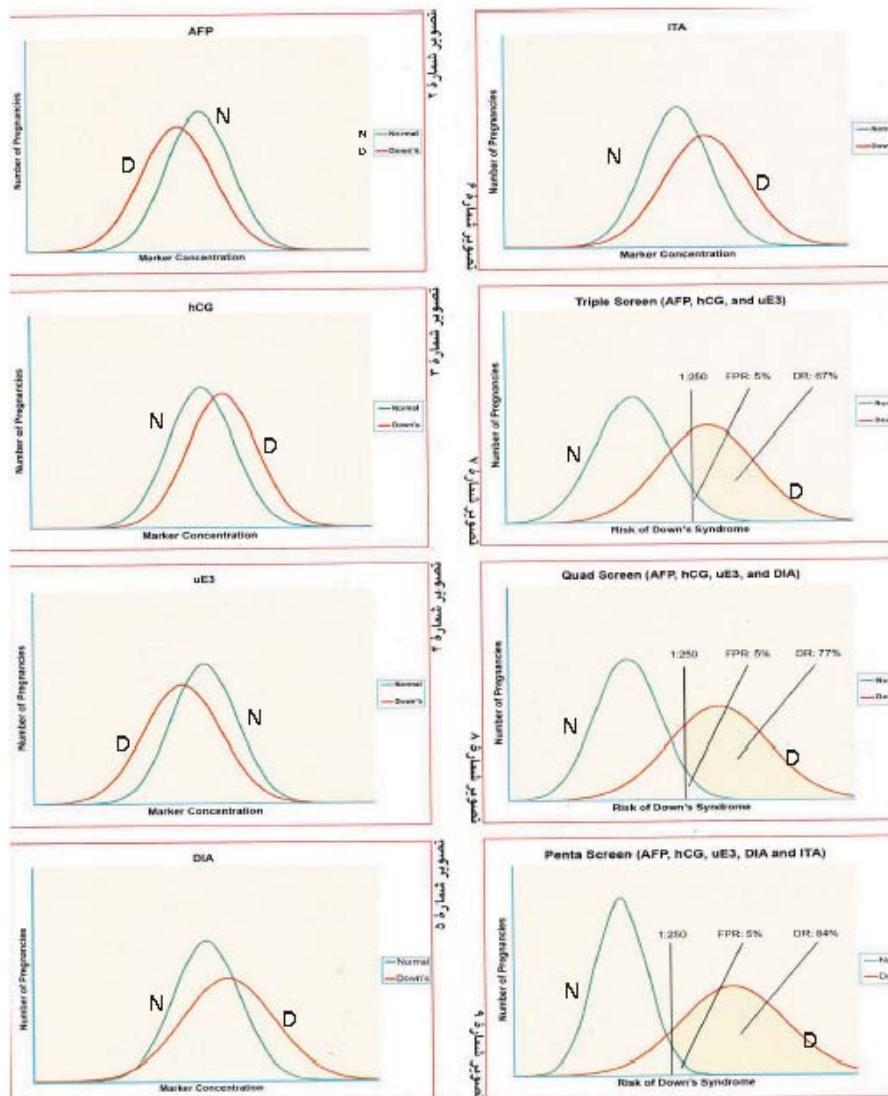
تصویر شماره ۱: توزیع سطح سرمی یک مارکر فرضی با کارآمدی ۱۰۰٪

تصویر شماره ۱: توزیع سطح سرمی یک مارکر فرضی با کارآمدی ۱۰۰٪ در دو جمعیت نرم‌ال و غیر نرم‌ال نشان می‌دهد. از آنجا که توزیع سطح این مارکر در دو جمعیت نرم‌ال و غیر نرم‌ال همچنین دلیل نشان هندسه غیر نرم‌ال این مارکر از سطح نفکیک کننده (cut off) بیشتر باشد نشان دلیل نیز ترخ تشخیص بودن وضعیت و در صورتی که از سطح نفکیک کننده کمتر باشد نشان دلیل نیز ترخ تشخیص است.

تصویر شماره پنج نوزیع سطح مارکر Inhibin A در دو جمعیت ذرمال و مبتلاه نشان می‌دهد. سطح Inhibin A در بارداری‌های متأثر از ستدرم داون بیشتر است، لذا این مارکر نیز همتد مارکرها به تهابی مارکری متلب برای غربالگری ستدرم داون نیست. هنگله‌ی که مارکر مزبور با مارکرهای AFP, hCG و لستروول آزاد تلفیق شود (تست کواد مارکر)، ریسک به دست آمده برای ستدرم داون در دو جمعیت ذرمال و مبتلاه باز هم قابلیت پیشتری از یکدیگر می‌گیرد (افزایش پیشتر فرخ تشخیص و کاهش موارد مثبت کاذب) (تصویر شماره هشت).

در صورتی که در قرایت غربالگری مارکر hCG بیفزاییم به وضعیت پیشتری دست حولیدم یافت. تصویر شماره نوزیع سطح hCG در دو جمعیت ذرمال و مبتلاه به ستدرم داون را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود مارکر hCG که سطح آن در سرم مادران دارای جستین مبتلاه به ستدرم داون بیشتر است، نیز به تهابی مارکری متلب برای غربالگری ستدرم داون نیست؛ لذا مدلی که این مارکر با مارکر AFP تلفیق شود، ریسک ستدرم داون محاسبه شده برای دو جمعیت ذرمال و مبتلاه فاصله پیشتری از هم می‌گیرد. در صورتی که به مجموعه دو مارکر AFP و hCG مارکر لستروول آزاد (تصویر شماره چهار)، را که سطح آن در بارداری متأثر از ستدرم طاون کمتر است، بیفزاییم (تست ذرمال مارکر)، ریسک ستدرم داون به دست آمده برای دو جمعیت ذرمال و مبتلاه از یکدیگر فاصله پیشتری می‌گیرد (افزایش فرخ تشخیص و کاهش موارد مثبت کاذب) (تصویر شماره هفت).

استریبول غیر کونزروگه (uE3)

استریبول غیر کونزروگه در حفت، کید و آدرنال حینین ستر می شود. کلسترول (ماهی خون مادر) در آدرنال حینین به پرگنوتولون و سپس DHEA نبدیل می شود. DHEA آن گاه در کید هیدروکسیله شده و به ۱۶-هیدروکسی DHEA نبدیل می شود. ترکیب اخیر به استریبول آزاد نبدیل شده وارد گردن خون می گردد. این ترکیب در کید مادر با گلکوکورونید کونزروگه شده وار طریق کلیه دفع می شود. میزان استریبول آزاد تا اواخر دوره بارداری افزایش می یابد. سطح استریبول آزاد خون مادر در بارداری متاثر از سندروم داون کمتر از حد معمول است.

(DIA) Inhibin A

یک گلوبولین متین متشکل از دو زیر واحد A و B است که از نخاعانها و حفظ ترشح می شود. سطح آن در سه ماهه اول بارداری افزایش می یابد و در سه ماهه دوم رو به کاهش می گذارد و سپس در سه ماهه سوم مجدداً افزایش می یابد. سطح Inhibin A در بارداری های متاثر از سندروم داون بیشتر از حد معمول است. سطح Inhibin A در مادرانی که در معرض ریسک بالای پرماتلامپسی هستند نیز افزایش می یابد.

Invasive Trophoblast Antigen (ITA)

یک واریلت فنی شده از hCG با رنجبرهای حلبی اولیه و ساکاریدی بیشتر است. ITA نوسط ساول های کم تراپسی با ساول های تروفولاست نهالخمی نوید می شود. نوید ITA مستقل از نوید hCG است که از ساول های سنسیتی وزیر و فولاست ترشح می شود. سطح ITA در اولیل بارداری به سرعت افزایش یافته در هفته های بارداری به حداقل می رسد و سپس رو به کاهش می گذارد. نسبت ITA به کل hCG در هفته های ۴ تا ۶ بارداری حدود ۰/۲۶ در هفته های ۶ تا ۸ بارداری حدود ۱/۱ در ماه سوم بارداری حدود ۰/۲۹ و در سه ماهه سوم بارداری حدود ۰/۲ است. سطح ITA در بارداری های متاثر از سندروم داون بیشتر از حد معمول است.

پنتا مارکر (پنتا اسکرین)

همان طور که گفته شد در دو دهه اخیر همواره سعی بر آن بوده است تا با افزودن مارکرهای کارآمد جدید به پرتوکل های غربالگری موجود، نرخ تشخیص این پرتوکل های برای سندروم داون افزایش یابد. در این روند نرخ تشخیص سندروم داون از سال ۱۹۸۴ تا سال ۲۰۰۰ از ۷/۴٪ (برای نسبت AFP به ۷/۸۵٪) غربالگری نوام سه ماهه اول) افزایش یافت و پس از آن با ترکیب مارکرهای سه ماهه اول و سه ماهه دوم، نرخ مزبور به ۷/۹۲٪ رسید. از حدیدترین مارکرهایی که در سه ماهه دوم بارداری برای غربالگری سندروم داون کشف شده، مارکری به نام ITA است. اهمیت وارش این مارکر برای غربالگری سندروم داون اولین بار در سال ۱۹۹۹ نویط دکتر کول و همکارانش به اثبات رسید و از آن پس مطالعات کلینیکی بسیاری نویط سایر دلشنیزیان در نقاط مختلف دنیا در راستای اثبات کارآمد بودند این مارکر برای غربالگری سندروم داون صورت پذیرفت.

نمایی مطالعات مورد اثارة مفید این نکته بودند که اضلاع کردن مارکر ITA به نسبت کواد مارکر به میزان ۶ تا ۷٪ نرخ تشخیص سندروم داون را افزایش می دهد و بر این مبنای ارجام در اواخر ۰/۶۲ این مارکر به صورت رسمی به نسبت کواد مارکر اضافه شد و نسبت حدید پنتامارکر پاینتامارکر بنام گرفت. نسبت پنتامارکر شامل لذاره گیری AFP، hCG، (uE3)، ITA و A است. نرخ تشخیص پنتامارکر برای سندروم داون پیشترین نرخ تشخیص در میان نعلم پرتوکل های غربالگری سه ماهه دوم بوده و برای ۰/۸۴٪ است.

آلfa فتو پروتئین (AFP)

آلfa فتو پروتئین یک لکوفتال پرتوکلین متشکل با آلبومین است که ابتدا در کیسه زرد و سپس در کید حینین ستر می شود. مقداری از آلفا فتو پروتئین ستر شده از طریق حفت وارد گردن خون مادر می گردد. میزان این ماده نا اواخر سه ماهه دوم بارداری افزایش می یابد و پس از آن رو به کاهش گذاشت، حای خود را به آلبومین می دهد. سطح آلفا فتو پروتکلین خون مادر در بارداری های متاثر از سندروم داون کمتر از حد معمول است.

(hCG)

hCG نخستین فرآورده فلکل لذاره گیری بارداری است و در هفته های اول بارداری غاظت آن نقریباً روزانه دو برابر می شود و در هفته های ۱۰ تا ۱۲ بارداری به حدود ۱۰۰۰۰۰ mIU/ml می رسد و سپس نا اواخر دوره بارداری رو به کاهش می گذارد به نحوی که در سه ماهه سوم بارداری به حدود ۱۰۰۰ mIU/ml می رسد. غلظت hCG در گردن خون حینین کمتر از ۰/۱ مقدار آن در گردن خون مادر است. مطالعات گواگون نشان دارند که hCG خون حینین اهمیت فراولی در تکمیل آدرنال و گونلهای حینین در سه ماهه دوم بارداری دارد. سطح hCG خون مادر در بارداری های متاثر از سندروم داون بیشتر از حد معمول است.

تصویر شماره ششم توزیع سطح مارکر ITA در دو
جمعیت بارداری‌های نرمال و بارداری‌های متأخر از
سندرم داون را نشان می‌دهد. این مارکر نیز به تنهایی
مارکری مناسب برای غربالگری سندرم داون نیست اما
زمانی که با مارکرهای AFP، hCG، Inhibin A

سندرم داون در دو جمعیت باردار نرمال و باردار مبتلاه

فلصله سیار زیادی از یکدیگر می‌پلید و این امر به معنای

افزایش هر چه بیشتر نرخ تشخیص و کاهش موارد مثبت کاذب

است (تصویر شماره نه).

همان گونه که ذکر شد نرخ تشخیص نسبت پنتامارکر

سندرم داون حدود ۰/۸۴ است که بیشترین نرخ تشخیص در

میان نامی نسبت‌های غربالگری سه ماهه دوم بارداری محسوب

می‌شود. نسبت مزبور از هفته ۱۴ تا ۲۲ بارداری قلل لجام است

گزجه بهترین زمان برای لجام این نسبت فتفت‌های ۱۵ تا ۲۰

بارداری است. در ایران بهترین زمان برای لجام نسبت‌های غربالگری

سه ماهه دوم، هفتة ۱۵ بارداری است.

اساس محاسبه ریسک در تست پنتامارکر

لبتا مقادیر اندازه‌گیری شده مارکرها در نسبت پنتامارکر با
میان نامی نسبت‌های غربالگری سه ماهه دوم بارداری مقایسه شده و نتایج به
صورت MoM نشان داده می‌شود:

(میان هفته و روز بارداری امروز اندازه‌گیری شده مارکر = MoM)
سپس احتمال وجود تریزوی ۲۱ از روی محاسبات آماری لجام
شده بر روی MoM‌ها، سن مادر و پارامترهای دیگر محاسبه
می‌شود. MoM‌هایی به دست آمده از نتایج آزمایش،
خام هستند و باید با در نظر گرفتن پارامترهای همچون وزن،
دبایت، بارداری‌های دوقلو و غیره اصلاح شوند تا MoM‌های
تصحیح شده به دست آمده و سپس در محاسبات آماری مورد
استفاده قرار گیرند. در صورتی که MoM‌ها اصلاح نشوند ریسک

صحیحی برای بیمار به دست خواهد آمد.

نکته سیار مهم در مورد MoM‌ها این است که به دست آوردن
MoM برای یک بیمار باید با استفاده از میان‌های همان حمله

جدول ۱:

ذرخ تشخیص
پرونکل غربالگری
هروتکلهای
غربالگری
سه ماهه دوم

ذرخ تشخیص *	پرونکل غربالگری
٪۴۲	AFP
٪۷۰	AFP و hCG و سسن
٪۷۷	AFP، hCG و uE3 (Triple Screen)
٪۷۷	AFP، hCG، uE3 و Inhibin A (Quad Screen)
٪۸۴	AFP، hCG، uE3، Inhibin A و ITA (Penta Screen)

تاشکھیس

آزمایشگاهی

Tashkhis

Azmayeshgahi

سال سیزدهم

مهر - آبان

۱۳۸۹

شماره ۶۸

جدول شماره ۲ : تغییرات مارکرهای سه ماهه دوم در اختلالات مختلف

	AFP MoM	hCG MoM	uE3 MoM	Inhibin MoM	ITA MoM
ONTD	High	Normal	Normal	Normal	Normal
Anencephaly	High	Normal	Low	Normal	Normal
Down's Syndrome	Low	High	Low	High	High
Trisomy 18	Low	Low	Low	Low / Normal	Low
Turner's Syndrome Without Hydrops Fetalis With Hydrops Fetalis	Low Low	Low High	Low Low	Low / Normal High	Unknown Unknown
Fetal Demise	High / Low	High / Low	Low	High / Low	Unknown

جدول شماره ۲ : تغییرات مارکرهای سه ماهه دوم را در اختلالات مختلف تشان می نماید

جدول شماره ۳ اطلاعات کاملی را پورامون هریک از پرتوکل های غربالگری سندروم داون به دست می نماید.

Screening Protocol	First Trimester Combined Screen	First and Second Trimester Combined			Second Trimester		
		Serum Integrated Screen	Integrated Screen	Sequential Screen	Triple Screen	Quadrupe Screen	Penta Screen
Down's Syndrome Detection Rate	85%	95%	92%	92% 97%	67%	77%	84%
False Positive Rate (FPR)	5%	8%	8%	8%	8%	8%	8%
DAPP	1 in 23	1 in 22	1 in 21	1 in 9 1 in 18	1 in 60	1 in 33	1 in 25
Trisomy 18 Detection Rate	80%	90%	90%	90%	70%	80%	90%
ONTD Detection Rate	-	80%	80%	80%	80%	80%	80%
Markers	NT + PAPP-A + hB-HCG	PAPP-A	NT + PAPP-A	NT + PAPP-A + hB-HCG NT + PAPP-A + AFP + hCG + uE3 + Inhibin	AFP + hCG + uE3	AFP + hCG + uE3 + Inhibin	AFP + hCG + uE3 + Inhibin + ITA
Timing	11 w 0 d 13 w 0 d	10 w 3 d 13 w 6 d	11 w 0 d 13 w 6 d	11 w 0 d 13 w 6 d	16 w 0 d 22 w 6 d	15 w 0 d 22 w 6 d	15 w 0 d 22 w 6 d

REFERENCES :

1. Laven A in 1991, 4-4. Eighth International Congress of International Society of Screening Groups and prevention, Vancouver, Canada, 1991.
2. Laven A in 1991, 4-4. Eighth International Congress of International Society of Screening Groups and prevention, Vancouver, Canada, 1991.
3. Laven A in 1991, 4-4. Eighth International Congress of International Society of Screening Groups and prevention, Vancouver, Canada, 1991.
4. Laven A in 1991, 4-4. Eighth International Congress of International Society of Screening Groups and prevention, Vancouver, Canada, 1991.
5. Laven A in 1991, 4-4. Eighth International Congress of International Society of Screening Groups and prevention, Vancouver, Canada, 1991.
6. Nishimura H, et al. Journal of Medical Screening, Vol. 1(2) p. 114-121, 1994.
7. Laven A, et al. Advances in the American Society of Human Genetics, Toronto, Canada, 1994.
8. Sathyam U, et al. Advances in the American Society of Human Genetics, Toronto, Canada, 1994.
9. Laven A, et al. Clinico-endocrinology, No. 10, p. 101-105, 1994.
10. Gammie D, et al. Journal of Obstetrics and Gynaecology, No. 126, p. 101-105, 1994.
11. Makobetski M, et al. American Journal of Obstetrics and Gynecology, No. 131, p. 101-105, 1994.
12. Goldstein, et al. Obstetrics and Gynecology, No. 104, p. 101-105, 1994.

جدول شماره ۳ : اطلاعات کاملی را پورامون هریک از پرتوکل های غربالگری سندروم داون به دست می نماید.